

ECVET- Προκλήσεις σε Εθνικό και Ευρωπαϊκό Επίπεδο

Το Ecvet ως εργαλείο κινητικότητας και προώθησης της ΔΒΜ έχει ένα αρκετά μεγάλο ιστορικό ως προς την επεξεργασία των τεχνικών προδιαγραφών του. Τεχνικά κλιμάκια εμπειρογνομόνων επεξεργάζονταν το πλαίσιο και τη σύσταση παράλληλα με την ανάλογη του EQF (η αρχική πρόθεση μάλιστα ήταν να συμπεριληφθεί το ECVET στη διαβούλευση του 2004 για το ΕΠΠ(EQF), ωστόσο εγκαταλείφθηκε καθώς κρίθηκε ότι κάτι τέτοιο- λόγω της πολυπλοκότητας των τεχνικών προδιαγραφών θα δυσχέραινε τις τοποθετήσεις . Αποτελεί μάλιστα και ένα από τα βραχυπρόθεσμα παραδοτέα του Bruges Communiqué. Όλα αυτά είναι ενδεικτικά της μεγάλης σημασίας που αποδίδεται από την Ε. Ε στο ECVET.

Επίσης έχει πολλά κοινά στοιχεία τόσο με τη σύσταση για το EQF (εφόσον αμφότερες οι συστάσεις έχουν κοινούς ορισμούς για τα μαθησιακά αποτελέσματα, τα προσόντα) αλλά και με το ECTS (καθώς έχουν τις ίδιες μεθόδους μετατροπής- 60 βαθμοί ανά χρόνο μάθησης συν του ότι ο αναθεωρημένος οδηγός Χρήσης του ECTS έχει εκτενέστερες αναφορές στα μαθησιακά αποτελέσματα για την τριτοβάθμια –πανεπιστημιακή εκπαίδευση. Συνεπώς έχουμε τρία

εργαλεία στα οποία αν προστεθεί και το EHEA QF φαίνεται να συγκλίνουν πολύ μεταξύ τους).

Τα τρία εργαλεία σχεδιάζονται και εφαρμόζονται μέσω της ανοιχτής μεθόδου συντονισμού, η οποία βασίζεται στις αρχές της συνεργασίας και της αμοιβαίας μάθησης και όχι στην επιβολή πολιτικών. Είναι σημαντικό ότι η OMC δεν βασίζεται στην επιβολή αλλά δημιουργεί ένα πλαίσιο πολιτικών, αναλύσεων, στόχων πλαίσιο το οποίο ουσιαστικά καθορίζει, τις καλές πρακτικές που θα πρέπει να εφαρμοστούν από τα ΚΜ. Η OMC θα συνεχιστεί μέχρι το 2020

Το EHEA QF που αναπτύσσεται στο πλαίσιο της διαδικασίας της Bologna ακολουθεί έναν λίγο διαφορετικό μηχανισμό ανάπτυξης και εφαρμογής από την ανοικτή μέθοδο συντονισμού αφού βασίζεται σε διακυβερνητικές συμφωνίες και συνεργασίες μεταξύ ιδρυμάτων της Γ' βάθμιας.

Ένας άλλος παράγοντας που επηρεάζει την εφαρμογή τους είναι η χρηματοδότηση είτε μέσω του LLLP είτε μέσω του ΕΚΤ..

Ως εκ τούτου θα πρέπει να βλέπουμε το ECVET ως ένα βασικό στοιχείο το οποίο εξασφαλίζει τη διαπερατότητα και την κινητικότητα στα πλαίσια ενός ΕΠΠ (εξασφαλίζει την “ευελιξία” της μάθησης). Το αναφέρω αυτό διότι πολλές φορές θεωρείται ότι αποτελεί απλά συμπληρωματικό και όχι βασικό στοιχείο και πράγματι οι περισσότερες χώρες φαίνεται να έχουν ως επίκεντρο του ενδιαφέροντος την δημιουργία ΕΠΠ και την αντιστοίχιση με το EQF ,ωστόσο είναι αποδεδειγμένο από μελέτες ότι ένα ΕΠΠ που επιτελεί το σκοπό της διαπερατότητας (συμπεριλαμβανομένης και της μη τυπικής ή άτυπης μάθησης), ένα ΕΠΠ που είναι ανοιχτό στους πολίτες πρέπει να διαθέτει σύστημα πιστωτικών μονάδων.

Το πρόβλημα έγκειται ουσιαστικά στην αδυναμία εξεύρεσης κοινής ορολογίας και κατανόησης πολλών εκ των σημείων της σύστασης και των τεχνικών της προδιαγραφών.

Ένα βασικό πρόβλημα εντοπίζεται στην κατανόηση των όρων module (σπόνδυλος) και unit (ψηφίδα) διότι πολλές χώρες ταυτίζουν τους δύο όρους. Σύμφωνα με την ορολογία που έχει αναπτύξει το CEDEFoP σε διάφορες μελέτες ο όρος module αναφέρεται ουσιαστικά στη μαθησιακή διαδικασία ενώ η ψηφίδα unit στην αξιολόγηση(εξέταση).

Ένα παρόμοιο πρόβλημα υπάρχει στον διαχωρισμό των πιστωτικών μονάδων οι οποίες αναφέρονται στον εκπαιδευόμενο και στους βαθμούς ECVET που αποδίδονται στο προσόν ή καταδεικνύουν τη βαρύτητα της ψηφίδας (UNIT).Ως προς αυτό γίνονται διάφορα σεμινάρια από την ομάδα ECVET προκειμένου να καταστεί εφικτή μία κοινή κατανόηση των ορισμών και των ορολογιών. Ωστόσο το πρόβλημα παραμένει πάντα ο ορισμός της έννοιας competence.(δεν θα αναφερθώ παραπάνω θα πω μόνο εδώ ότι για ορισμένες χώρες ο όρος είναι εξαιρετικά ευρύς ενώ για άλλες χώρες παραπέμπει στην απλή πρακτική γνώση)

Διεργασίες και αρκετά projects έχουν γίνει και για την εξεύρεση μίας κοινής φόρμας μνημονίων συνεργασίας και μαθησιακών συμφωνιών που αποτελούν βασικά στοιχεία του ECVET.

Μία άλλη πρόκληση, είναι αυτή της διακυβέρνησης του εργαλείου. Τι θέλω να πω: όργανο διακυβέρνησης του EQFείναι το AG. Αντίστοιχα για το ECVET έχουμε το ECVET User;s group. Η μόνη σύνδεση των δύο είναι κάποιες κοινές εισηγήσεις κατά τη διάρκεια των συναντήσεων και ενδεχομένως κάποιοι κοινοί εκπρόσωποι ΚΜ.. Ενδεχομένως η σύμπτυξη

των οργάνων να ήταν ευεργετική για τον καλύτερο συντονισμό τους (δεδομένου ότι αποτελούν αλληλοσυμπληρωματικές ενέργειες).

Αυτά είναι ορισμένα από τα τεχνικά προβλήματα, η μεγάλη πρόκληση ωστόσο έγκειται στην πολιτική διάσταση του θέματος. Είναι αναγκαίο να γίνουν αρκετά βήματα τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Ευρώπη προκειμένου να αναπτυχθούν οι συνθήκες αμοιβαίας εμπιστοσύνης που θα έχουν το επιθυμητό αποτέλεσμα για τον δυνητικό ωφελούμενο δηλαδή τον πολίτη εκπαιδευόμενο(και τους παρόχους κατάρτισης οι οποίοι μαζί με τους εκπαιδευόμενους μπορούν να θεωρηθούν το βασικό target group του ECVET). Εδώ το όργανο διακυβέρνησης θα μπορούσε να προωθήσει μία διαφημιστική καμπάνια η οποία θα δύνατο να απογειώσει το όλο project(είναι έτοιμο ένα σποτάκι το οποίο ενδεχομένως λείαν συντόμως να μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τα ΚΜ.

Τί κάνουμε όμως στην Ελλάδα σχετικά με το ECVET. Αρχικά θα πρέπει να παραδεχτούμε ότι βρισκόμαστε πίσω σε σχέση με το χρονοδιάγραμμα αρχικής εφαρμογής του ECVET (2012). Ωστόσο ο ΕΟΠΠΕΠ έχει σχεδιάσει και είναι ώριμο προς υλοποίηση το έργο της αναμόρφωσης προγραμμάτων σπουδών της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης και στο σχεδιασμό περιλαμβάνεται η δημιουργία

μεθοδολογίας για ένα σύστημα μεταφοράς πιστωτικών μονάδων. Επίσης έχουμε ορίσει coordination point πράγμα που δεν το έχουν κάνει όλες οι χώρες ΚΜ και θεωρείται υπέρ μας. Το πρόβλημα μας-εφόσον μιλάμε για ένα project που στη χώρα μας είναι σε εμβρυακή κατάσταση είναι κυρίως πρόβλημα τεχνογνωσίας αλλά κυρίως αν θέλετε την προσωπική μου τοποθέτηση πρόβλημα πολιτικό υπό την έννοια της επικοινωνίας. Δεν έχουμε καταφέρει και δεν είμαστε οι μόνοι να προωθήσουμε επικοινωνιακά το όλο project στο ευρύ κοινό που είναι και ο κύριος δυνητικός ωφελούμενος και αυτό οφείλεται βασικά στο ότι δεν έχουμε αποφασίσει γενικά ως χώρα τι επιθυμούμε να κάνουμε τόσο με το ΕΠΠ προσόντων όσο και με το ECVET. ΈΝΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ-ερώτημα: Κατά πόσο θα μπορούσαν και γίνεται να συνδεθεί το ECVET –ECTS? Εδώ ένα σχετικό παράδειγμα σύνδεσης ECTS ECVET είναι το Be-TWIN project για το οποίο θα ακούσουμε στη συνέχεια. Αλλά το θέμα είναι θα δεχτεί η πανεπιστημιακή κοινότητα μία τέτοια εξέλιξη; (Θα δοθεί δηλαδή στο άμεσο μέλλον η δυνατότητα σε κάποιον ή κάποια που έχει συγκεντρώσει μονάδες ECVET χωρίς να έχει ακολουθήσει μία τυπική εκπαιδευτική διαδρομή να αποκτήσει πρόσβαση σε κάποιο τμήμα –μάθημα γενικά στον πανεπιστημιακό χώρο;Υπάρχουν μεν κάποιες προβλέψεις στο νόμο 4009/2011 για

Comment [NG1]: Οι οποίες δεν έχουν αναθεωρηθεί από τον 4076/2012

προγράμματα σύντομου κύκλου σπουδών, καθώς και για προγράμματα διά βίου μάθησης, το θέμα ωστόσο της αποδοχής ή μη του ECVET ως εργαλείου που θα επιτρέπει την είσοδο στην τριτοβάθμια παραμένει ένα φλέγον ερώτημα.

Και παραπέρα: Θα γινόταν ευρύτερα αποδεκτό ένα τέτοιο σύστημα σε μία χώρα όπου η τιτλολαγνεία (επιτρέψτε μου τον όρο) συνδέει την απόκτηση προσόντων με τυπικές εκπαιδευτικές διαδρομές; (Εδώ να προσθέσω ότι ο νόμος 3879 στο άρθρο 18 κίνητρα διά βίου μάθησης προβλέπει τη δυνατότητα σύνδεσης προγραμμάτων τυπικής και μη τυπικής εκπαίδευσης με όρους και προϋποθέσεις που καθορίζονται με ΚΥΑ.

Και τέλος –γιατί σίγουρα υπάρχουν κέντρα συμφερόντων- υπάρχει ή θα υπάρξει η αναγκαία πολιτική βούληση και στήριξη ώστε να τεθεί το ECVET σε εφαρμογή επιφέροντας ανατροπές και αναταράξεις;;(διότι σίγουρα ένα τέτοιο σύστημα θα άλλαζε μεθόδους διδασκαλίας, τεχνικές και πρακτικές αξιολόγησης, ίσως και την όλη διάταξη του εκπαιδευτικού συστήματος εφόσον εδράζεται στη λογική των μαθησιακών αποτελεσμάτων και όχι στις εισροές (π.χ διάρκεια εκπαιδευτικού προγράμματος).

Πρόκειται ουσιαστικά για ερωτήματα τα οποία ελπίζω ότι θα απαντηθούν μερικώς (τουλάχιστον σε ευρωπαϊκό επίπεδο) το 2014 που έχει προγραμματιστεί η αξιολόγηση του όλου project από την Com με σχετική αναφορά στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και Κοινοβούλιο. Στην Ελλάδα «απαντήσεις» θα δοθούν μόνο εφόσον οι φορείς και οι εμπειρογνώμονες που ασχολούνται με το ECVET συνεργαστούν στενότερα, αλλά βασικά μόνο εφόσον υπάρξει μία συνεκτική πολιτική και στρατηγική απέναντι στο ζήτημα των εκπαιδευτικών εργαλείων και κυρίως -κατά τη γνώμη μου- απέναντι στο βασικότερο όλων, θέμα των μαθησιακών αποτελεσμάτων.

Σας ευχαριστώ.